

Hvorfor klarer vi ikke i tilstrekkelig grad å realisere muligheter og verdiskapingen fra egne skogressurser?

Anel Finci og Chr. Anton Smedshaug
1. juni 2026

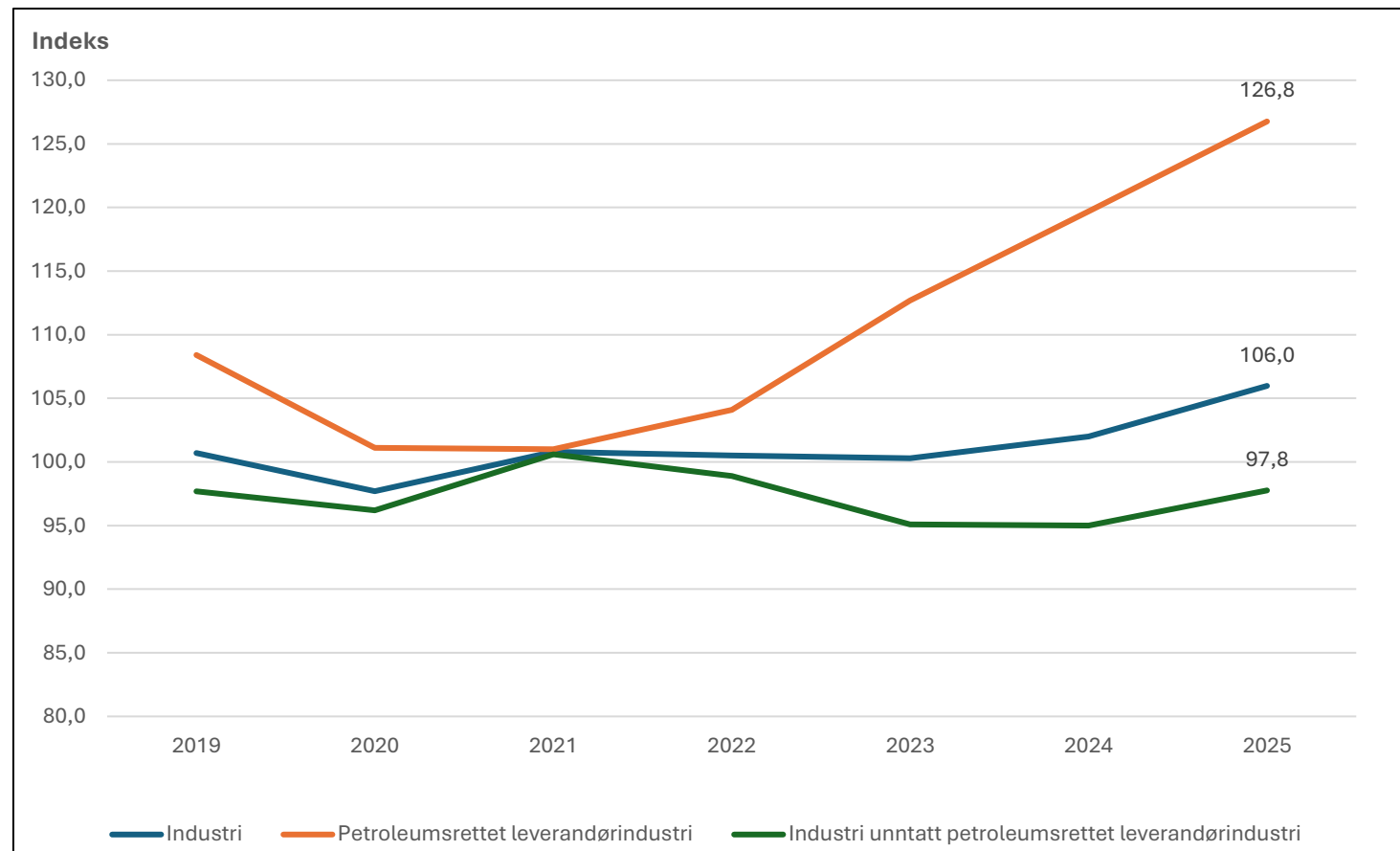
Økt norsk industri
og treforedling –
behov for sterkere
virkemidler og økt
koordinering

Anel Finci
Chr. Anton Smedshaug

Rapport 5–2025

Industriens produksjonsindeks- todeling av norsk industri

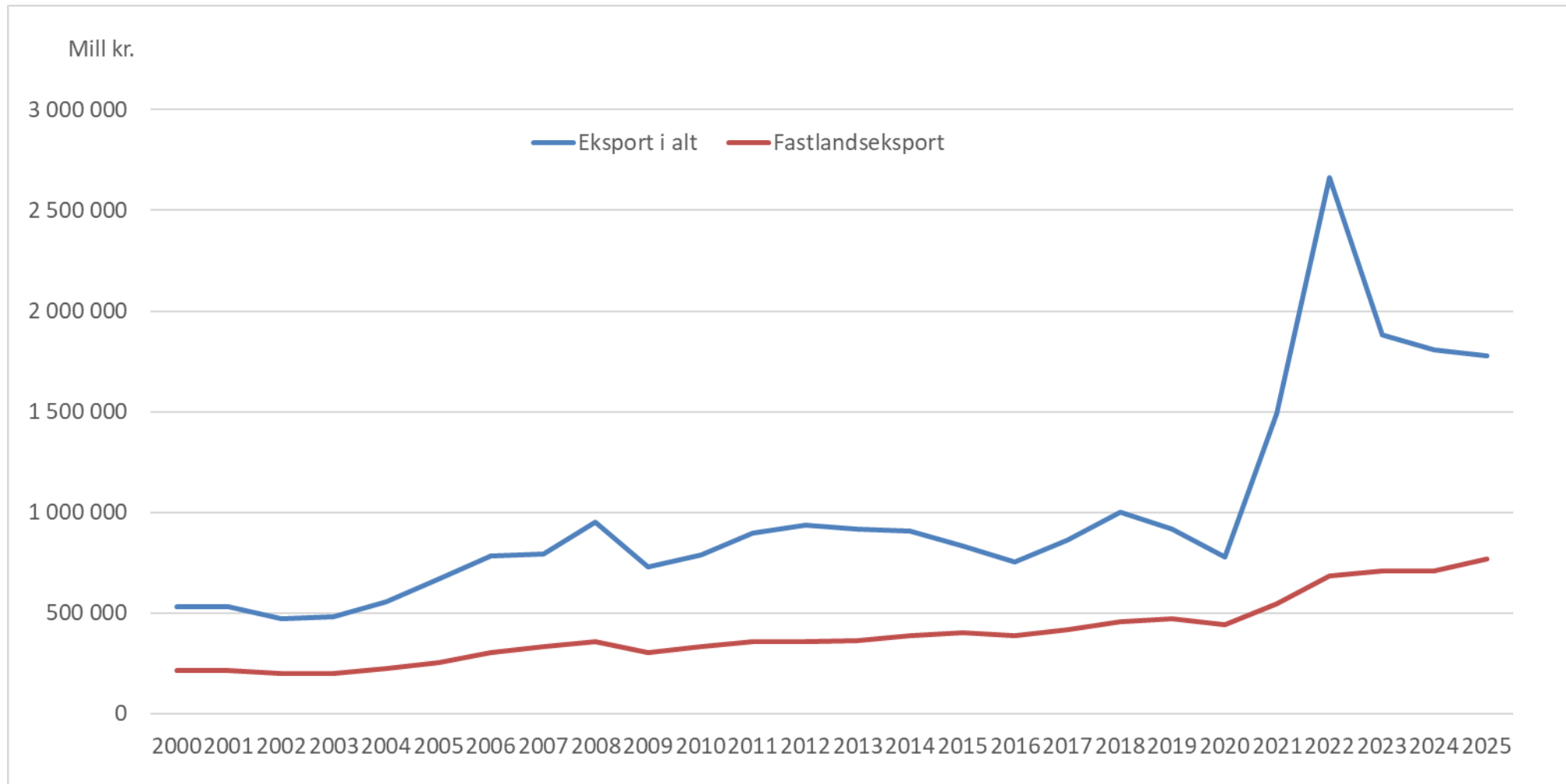
- SSBs Produksjonsindeks er en indikator som beskriver volum- og aktivitetsnivå i norsk industri
- Store bransjevis forskjeller mellom ulike næringer
- Høy fart i petroleumsindustrien de seneste årene, fallende produksjon i øvrig industri:
 - Oljeskattepakken fra 2021
 - Høye oljeinvesteringer som gir sterk etterspørselsimpuls mot leverandørbedriftene
 - Krig Ukr – Russland, Krig USA-Israel – Iran
 - «Grønt skifte» i EU

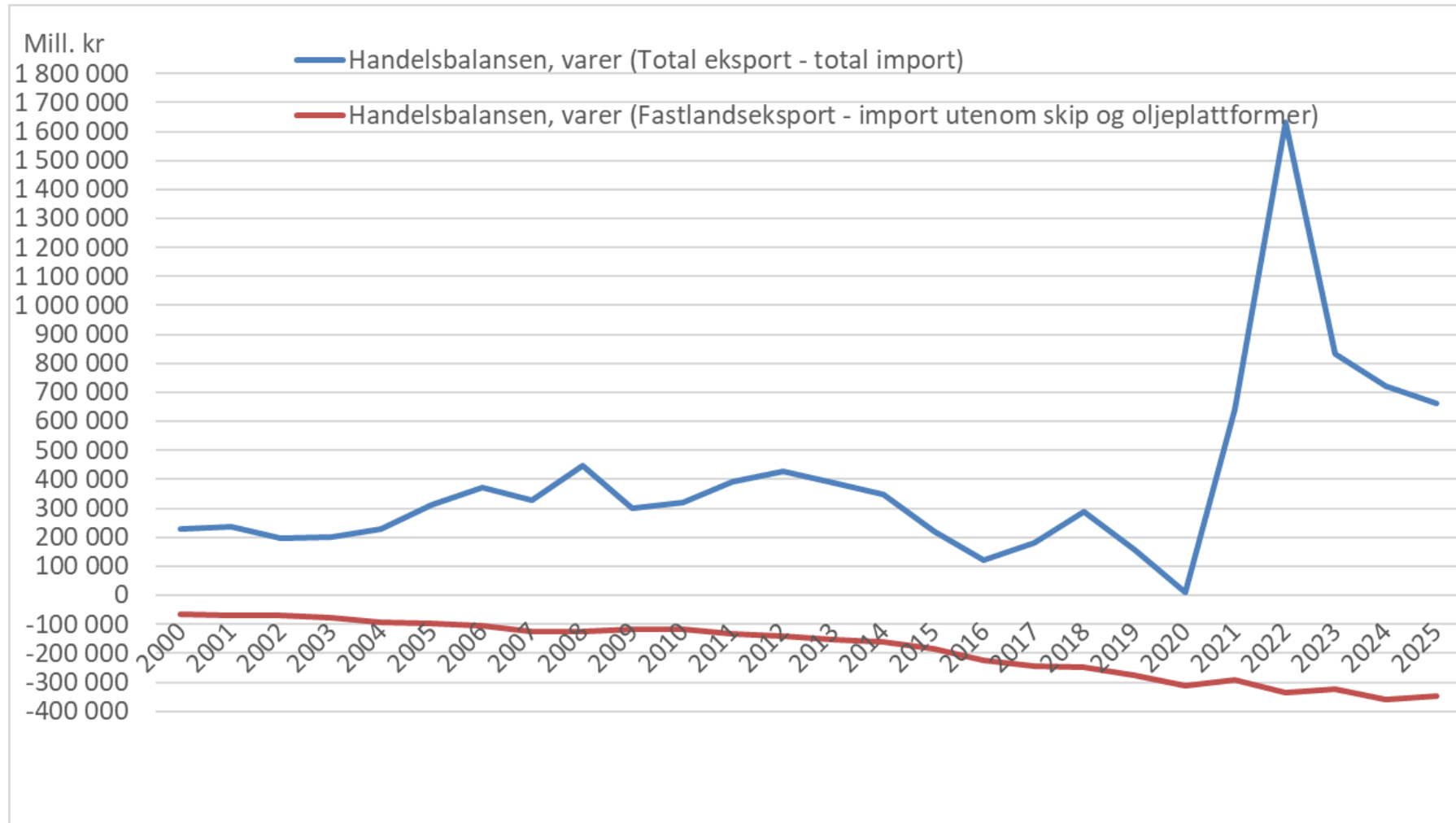
Produksjonsindeks for industrien. 2019-2025 (2021=100).

Kilde: SSB

Eksportverdi **total** og **fastland**

Handelsbalanse **total** og **fastland**

Store forskjeller også innad i skog-industrien

Vekst snudd til fall for papir -og papirvareindustrien

- Høy produktpris og lav kronekurs dekket kostnadsveksten i 2022 og 2023, men dette har nå snudd
- **Delvis** skjermet mot høye strømpriser gjennom ordningen med industrikraftregimet
- Økt konkurranse fra lavkostland
- Fallende etterspørsel etter emballasje

Gode tider for skogbasert kjemi-industri (Borregaard) til 2025

- Eksportrettet næring og lav kronekurs
- Diversifiserte produkter
- Delvis skjermet mot høye strømpriser gjennom ordningen med industrikraftregimet
- Kvotehandel, CO2 komp

Markant verdiskapingsfall i trelast- og trevareindustrien siden korona

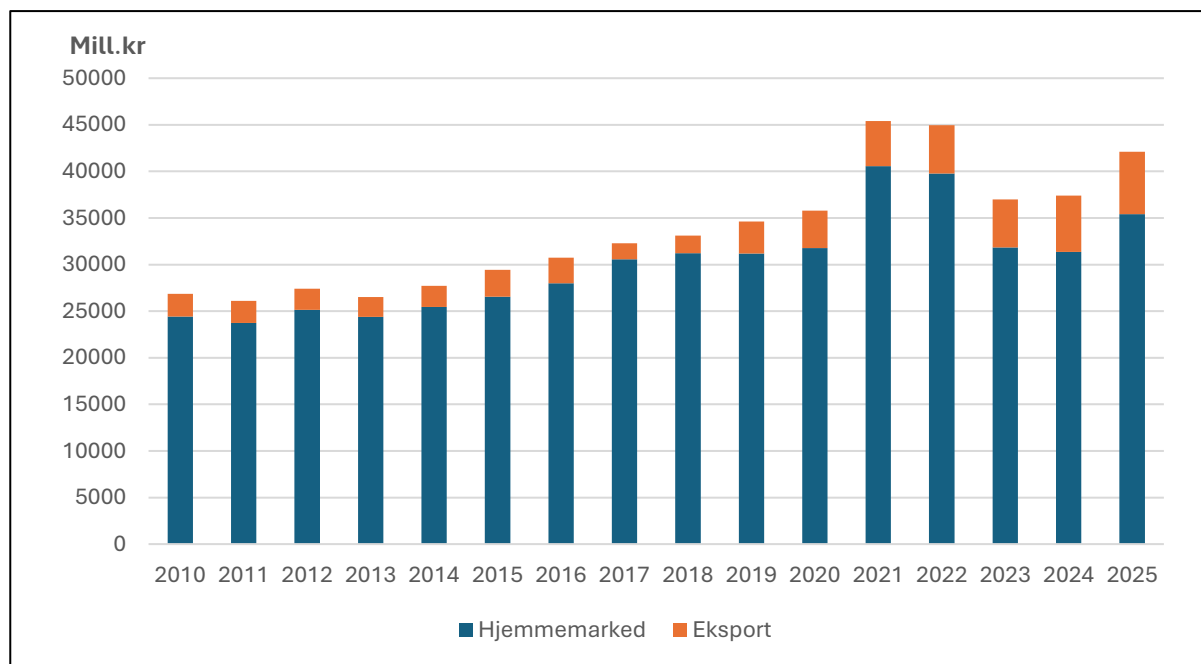
- Mindre bolig- og hyttebygging
- Høy rente
- Økte bygge-kostander
- Økte virkepriser (bortfall Russland)
- Høy strømpris- mange bedrifter er ikke dekket av industrikraftregimet

	2019	2020	2021	2022	2023	2024*	2025*
Trelast- og trevareindustri	8 905	9 783	13 609	12 028	9347	8 934	8 781
Produksjon av papir og papirvarer	3 369	3 422	3 379	4 736	5 498	3 953	3 122

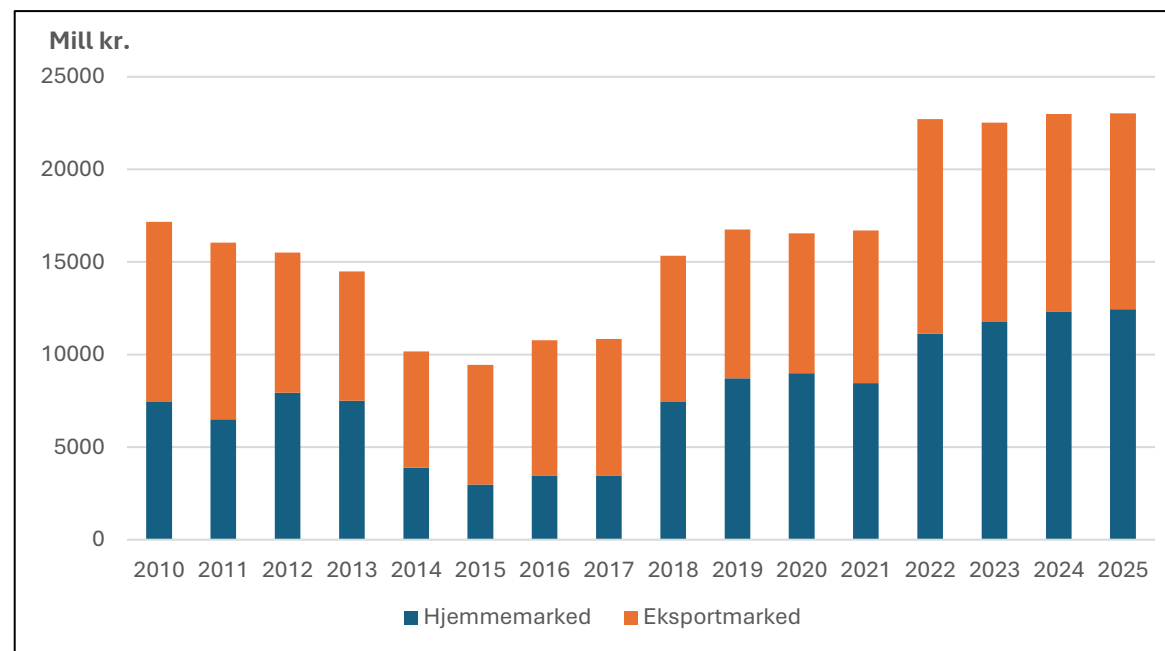
*Tabell: Verdiskaping (bruttoprodukt) i trelast- og trevareindustri og papir- og papirvareindustri. Mill NOK. 2019 - 2025 . Kilde: SSB. * Tall for 2024 og 2025 er estimater*

Omsetning

- Fallende omsetning i trelast- og trevareindustri siden 2021, men en liten økning i fjor
- Klar omsetningsvekst i papir- og papirvareindustri i samme tidsrom, men stabilt høyt siste årene
 - Antyder at kostnadsveksten spiser opp marginene

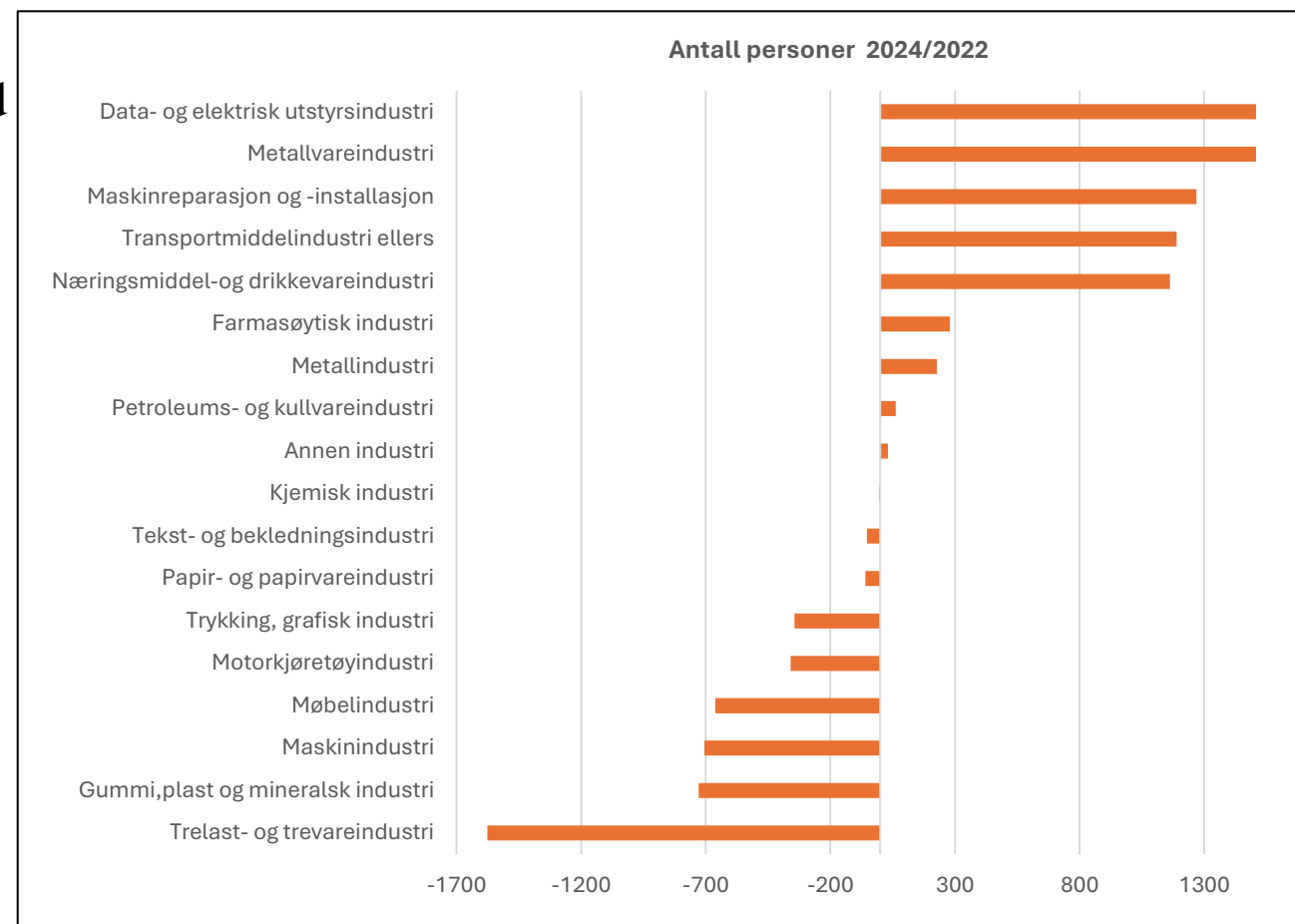
Omsetningsverdi- og andel i **trelast- og trevareindustri** fordelt etter hjemme- og eksportmarked. 2010-2025 Kilde: SSB

Omsetningsverdi- og andel i **papir- og papirvareindustri** fordelt etter hjemme- og eksportmarked. 2010-2025. Kilde: SSB

Sysselsettingsutvikling-store bransjevis forskjeller i industrien

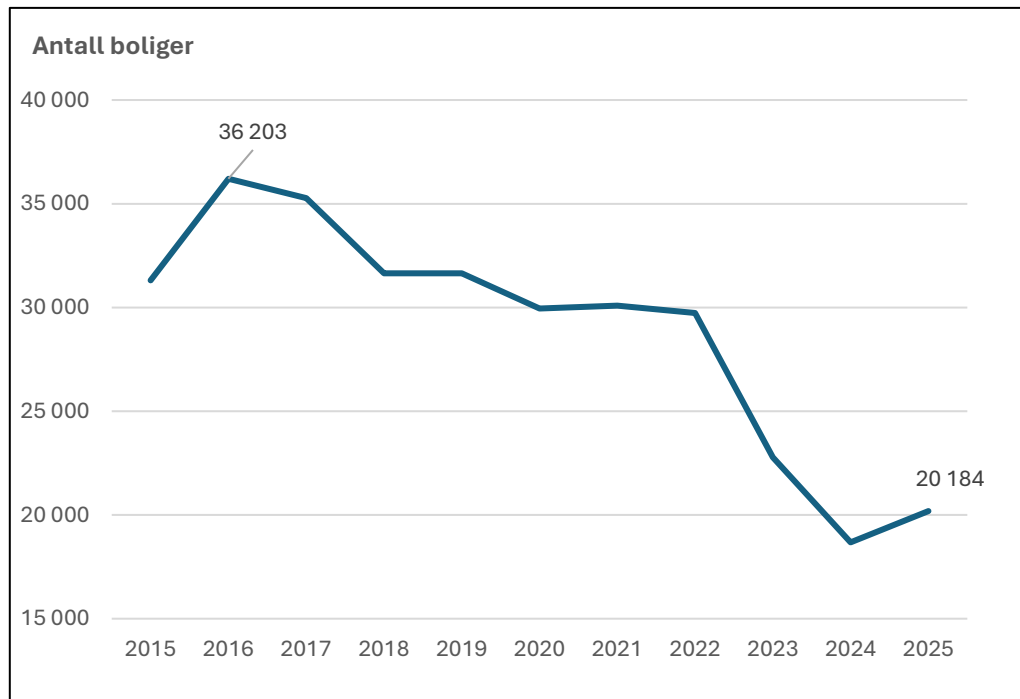
- Fire år på rad med sysselsettingsvekst totalt!
- 2 000 flere jobbet i industrien i 2024 sammenlignet med året før
- 10 000 flere jobbet i industrien i 2024 sammenlignet 2020
- ... men svært store bransjevis forskjeller
- 1 650 færre sysselsatte i 2024 enn 2022 i trelast - og trevareindustrien!
- **Oppdaterte tall for 2025: 2 246 mindre sysselsatte i 2025 enn 2022 i trelast - og trevareindustrien!**
- Næringene som har hatt sysselsettingsvekst:
 - Leverandørindustri, fiskeforedling og forsvarsindustri
 - Nexans; kabelprodusent- leverer kabler til olje og nett

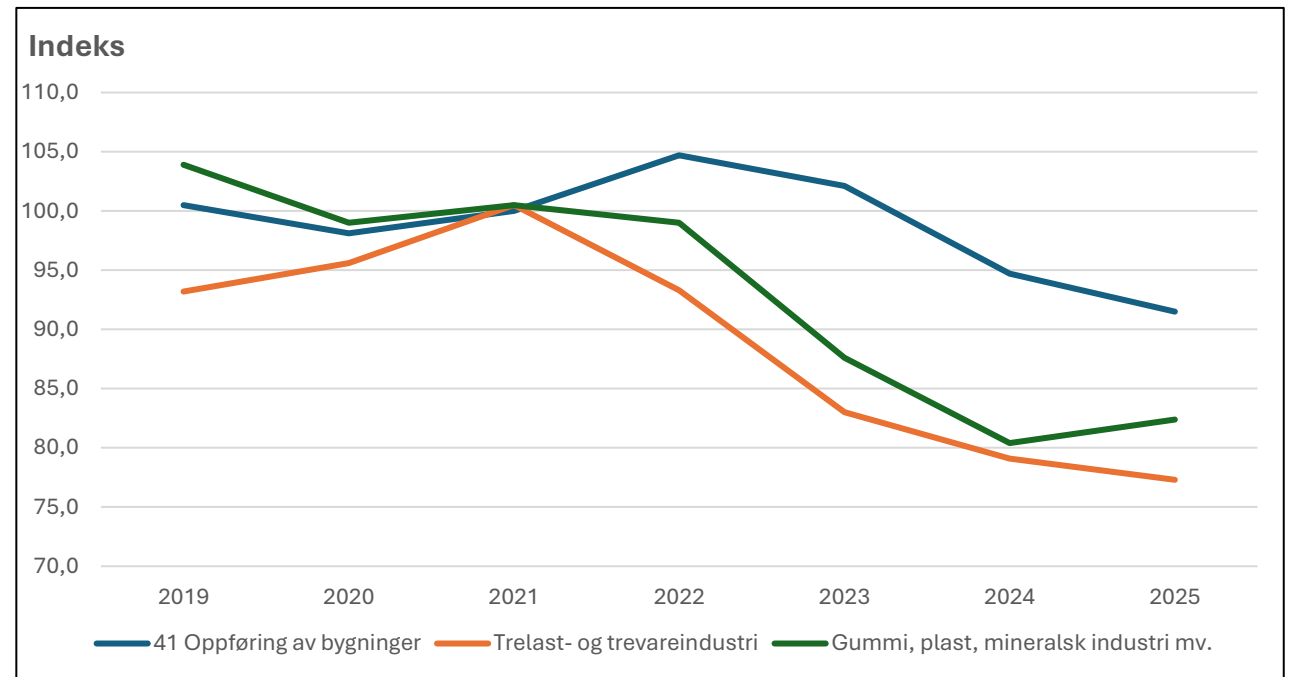
Endring i sysselsettingen 2022-2024 fordelt på næringer. Kilde: SSB

Lite boligutbygging påvirker bygge - og anleggsrelatert leverandørindustri

- Boliginvesteringene og igangsettelse av nye boliger har falt kraftig siden 2022
- Etterspørselen etter trevarer fra private husholdninger gått ned (vedlikehold, påbygg)
- Høy rente, høye energipriser og generell inflasjonsvekst - *skatteendringer*
 - Svekker etterspørselen etter varer fra trelast- og trevareindustrien

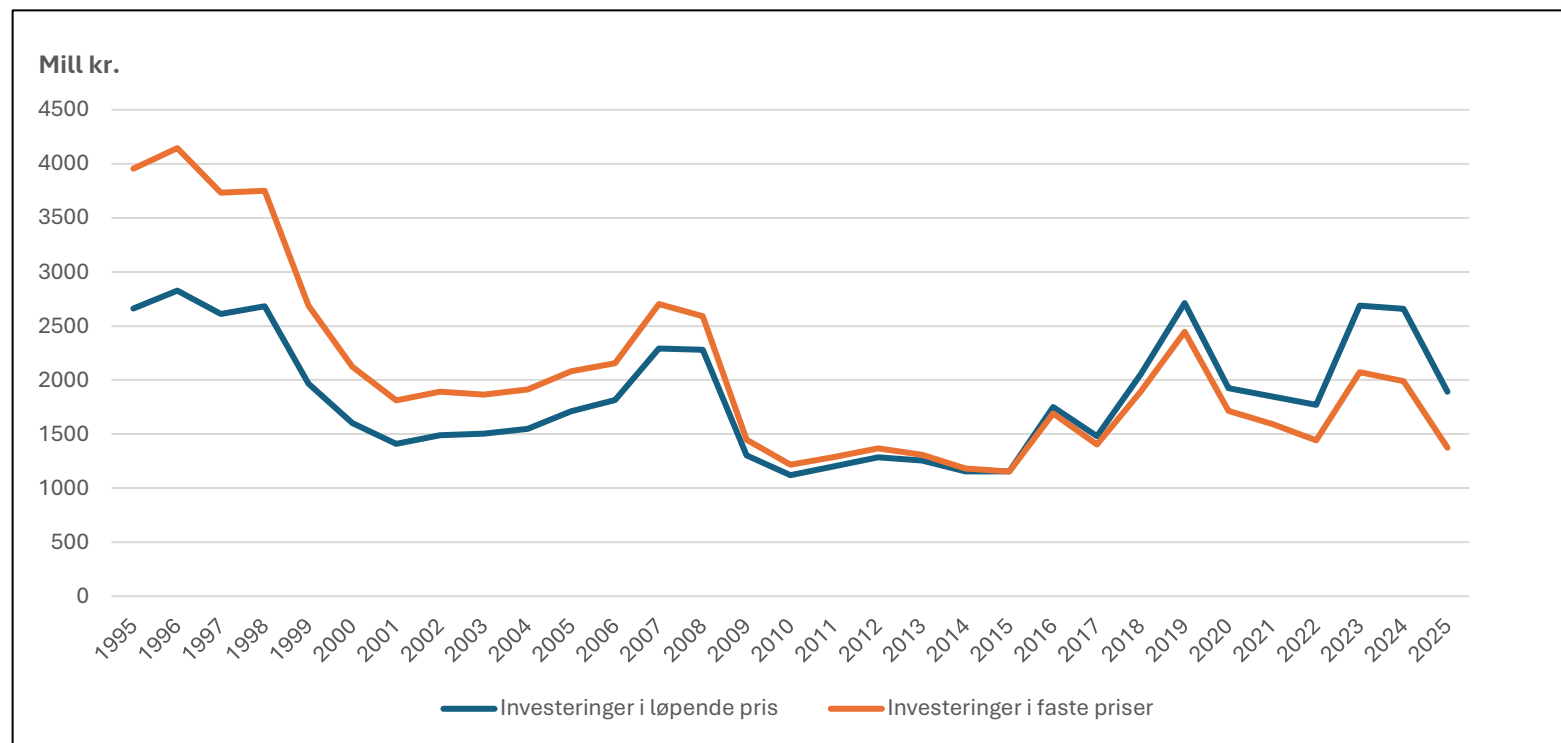
Igangsettelse av nye boliger. 2015-2025. Kilde SSB

Produksjonsindeks for bygg og anlegg, og produksjonsindeks bygg - og anleggsrelatert industri. 2019-2024 Kilde: SSB

Hva med investeringer i skogbasert industri?

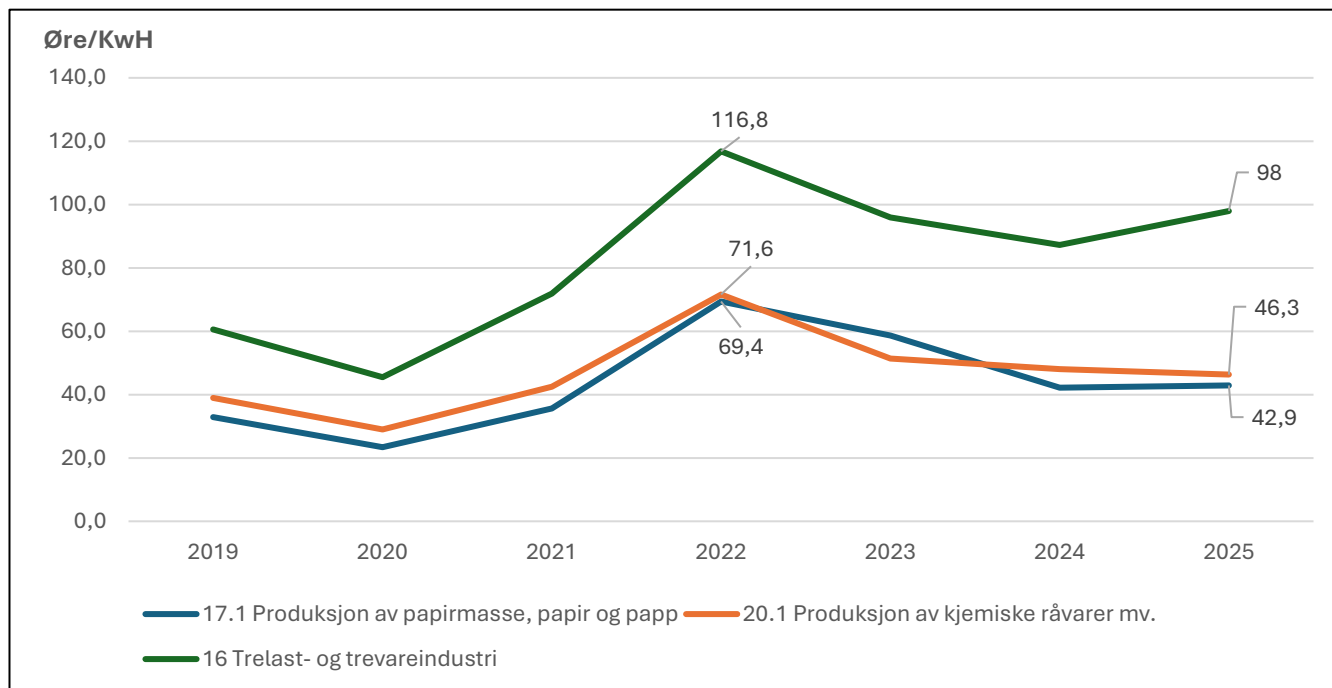
- Investeringer i treindustrien samlet (papirindustri og trelast- og trevare) økte også noe i 2023 og 2024, men falt tilbake igjen i fjor
 - MM Follacell hadde blant annet en større investering på 600 millioner NOK i ny og moderne maskinpark
- Målt i faste priser er nivået i treindustrien historisk sett fortsatt svært lavt!

Investeringer i skogbasert industri (næring 16 + 17). 1995-2024. Faste og løpende priser. Kilde. SSB

Strømpriser avgjørende for skogindustriens konkurranseevne

- Selv om strømprisene har gått ned siden «energikrisen» i 2022 så er prisen fortsatt relativt høye
 - Energikrisen forårsaket av Ukraina-krigen, økte priser på CO2-kvoter, utfasing av kjernekraft og økt satsing på uregulerbar fornybar kraft i Europa
 - Dette bilde har nok snudd noe i vinter- SSB har ikke utgitt 2025-tall enda
- Fastprisordningen: lite brukt i følge SSB
 - Ca. 7,4 prosent av industribedriftene utenom kraft-intensiv industri som har egen ordning, brukte fastpriser i løpet av 2025 i følge SSB
 - En bedre ordning som utjevner regionale prisforskjeller bør på plass

Strømpriser for industrien for 2019-2024. Øre/KWh. Kilde: SSB

Store regionale forskjeller i strømprisene mellom de ulike strøm-områdene

- Skogindustribedrifter i NO2- Rogaland, Agder og Vestfold særlig utsatt, mens skogindustribedrifter i NO3 har inntil nå nylig kommet greit ut.
- I juli 2025 lå spot-prisen for NO2 på 83 øre per kWh, mens tilsvarende pris for NO1 og NO5 var 50 og 18 øre. NO3 og NO4 hadde hhv 7 og 3 øre. Dvs det var vinterpriser i deler av Sør-Norge på sommeren i 2025
- NO3-Midt-Norge har derimot sett en klar prisvekst i vinter 2026
 - Blant annet grunnet ny kraftledning over Sognefjorden som knytter NO3 med Sør- Norge

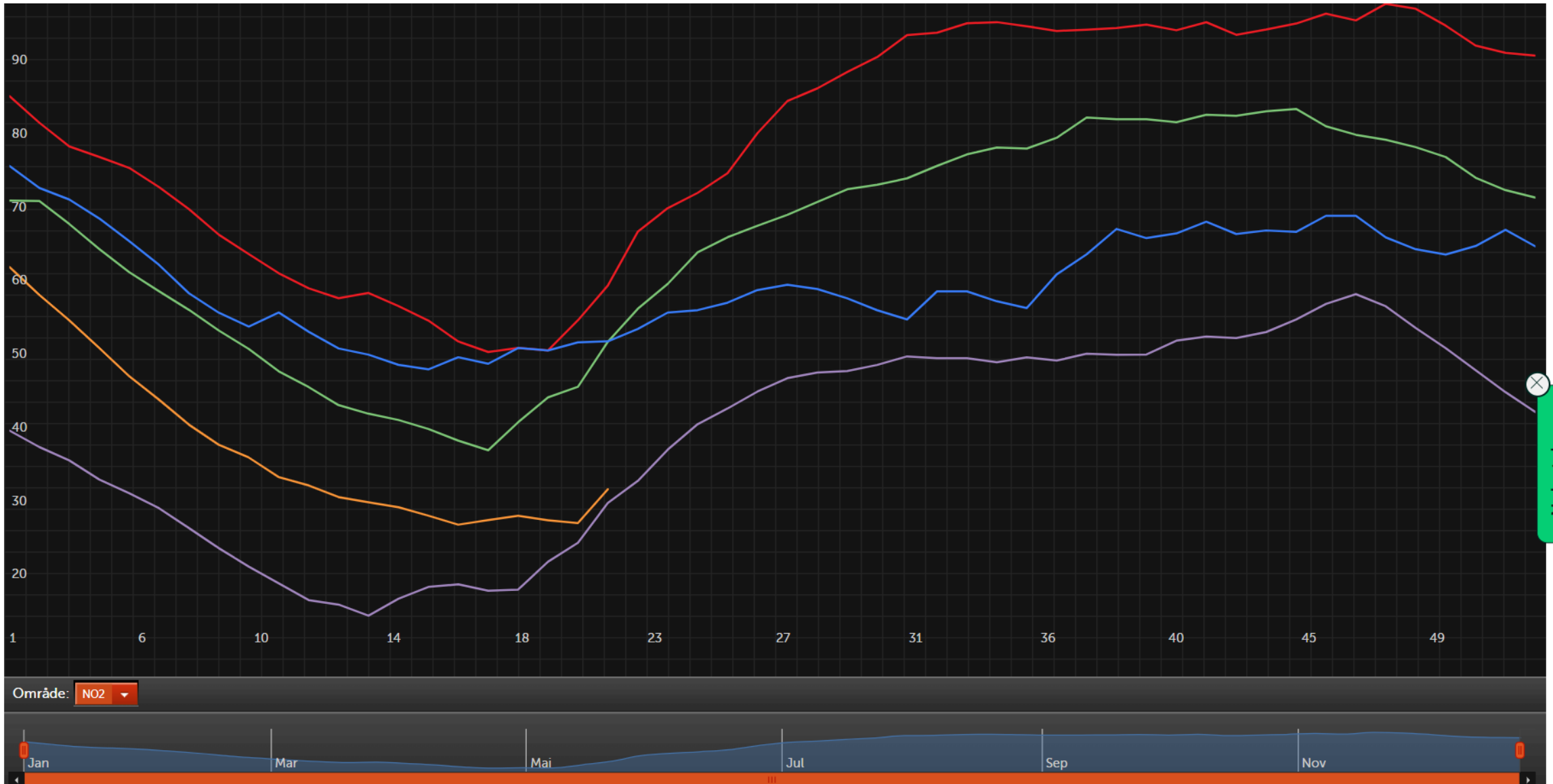
Delivery Date Start CET	Delivery Date End CET	NO1 (NOK)	NO2 (NOK)	NO3 (NOK)	NO4 (NOK)	NO5 (NOK)
2026-04-01	2026-04-15	1 183,58	1 087,81	1 103,79	131,64	1 303,16
2026-03-01	2026-03-31	1 176,60	1 159,87	780,99	186,34	1 196,40
2026-02-01	2026-02-28	1 251,14	1 141,18	1 196,50	975,86	1 234,67
2026-01-01	2026-01-31	1 272,03	1 230,05	1 193,09	831,09	1 250,41

Spotpriser etter ulike strømregioner i 2026. Kilde: Nordpool

«Jo mer det blåser ute på Fosen, jo dyrere har kraften blitt. Det [hevder](#) flere [analytikere](#). Ser vi på den aller dyreste dagen, 14. april, blåste det kraftig. Ut fra gammel logikk skulle prisen ha gått i kjelleren. Det stikk motsatte skjedde.»

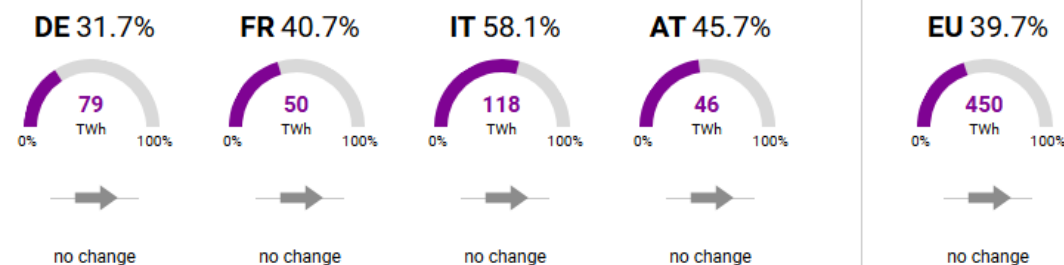
Fyllingsgraden NO2 - vannmagasiner

Fyllingsgraden gassmagasiner

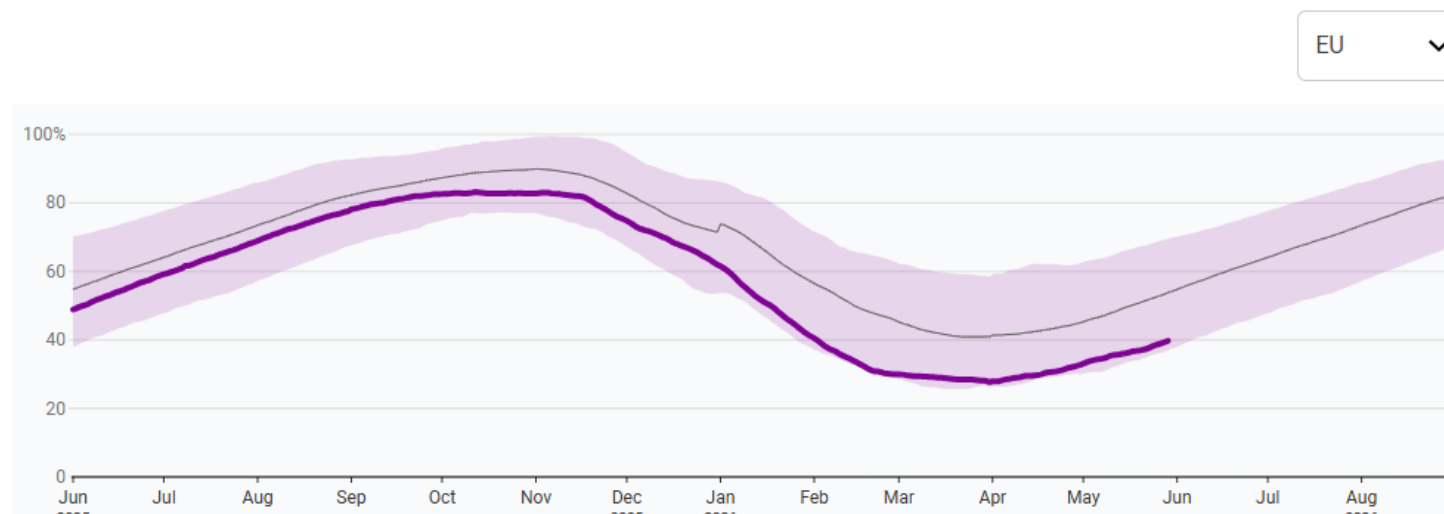
Level and trend

Daily updates - Status May 29, 2026

Development of the reservoir level over the year compared to the 5-year mean value

Daily updates - Status May 29, 2026

Strømprisene- utsiktene fremover

- Økt kamp om kraften
 - Generell elektrifisering av samfunnet, herunder transportsektoren
 - Elektrifisering av sokkelen (NB – Diskusjon) og petroleumsanlegg på land
 - Utbygging av flere datalangringssentre og AI-sentre
- Norgespris kan gi økte priser
 - Mindre incentiv til energieffektivisering og forbruksreduksjon og kan gi økt etterspørsel fra husholdningene
 - Kan gi økte priser til andre sluttbrukere som ikke er omfattet av Norgespris, dvs næringslivet
 - Ordningen har kostet mer enn planlagt
- Samtidig er det begrensede utsikter til ny kraftutbygging
 - Investeringer i kraftutbygging falt med rundt 50 % fra 2020 til 2025 (SSB)
- **Tilgjengelig kraftvolum må derfor prioriteres på en mest mulig samfunnsøkonomisk måte**

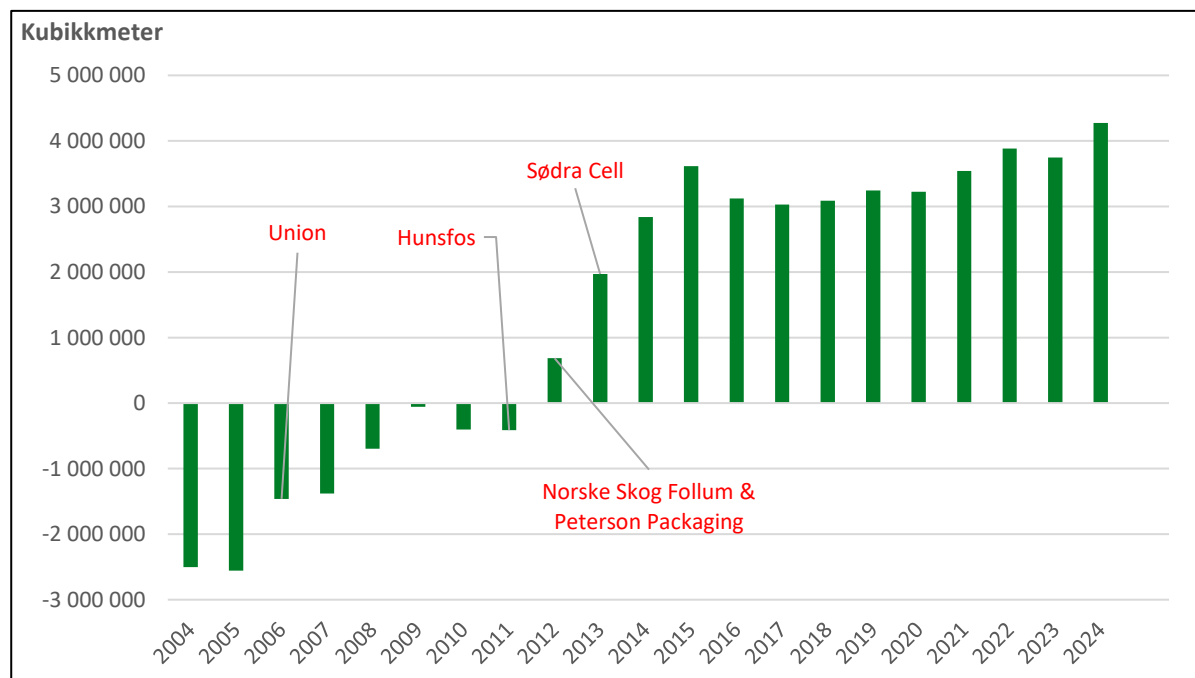
	Eksportverdi i MNOK
Trelast og trevareindustrien	6 033
Papir og papirvareindustrien	10 998
Skogbasert kjemiindustri	5 466
Eksport totalt skogbasert industri	22 497
Eksportverdi ved direkte salg av kraft tilsvarende forbruket til skogbasert industri	3 872

Tabell 4.3 Eksportverdi fra skogbasert industri og en teoretisk eksportverdi for direkte salg av kraft.2024. Kilde: SSB

Ambisjoner for norsk skogindustri

- Kraftig avvirkningsvekst, men det meste av de økte volumene eksporteres
 - I alt ble det eksportert 5,4 millioner kubikkmeter tømmer i 2025- en vekst på 16 % mot 2024
- Naturlig ambisjon bør være at tilsvarende volum tømmer som avvirket i Norge, foredles i Norge
 - Dvs at norsk foredling bør øke fra **rundt 7 til 11 millioner kubikkmeter tømmer**
 - Utrykk for et ønsket ambisjonsnivå, men ikke nødvendigvis realiserbart i dagens situasjon

Figur: Nettoeksport av tømmer og massevirker. Kubikkmeter. 2004-2024.

Kilde: SSR

Men nye industriprosjekter lar vente på seg.....

- Hindringer for økt satsing og investeringer i ny skogbasert industri:
 - Bioenergivarer/biodrivstoff: ikke moden nok teknologi
 - Papirmasse: økt konkurranse fra lavkostland som Kina og Brasil
 - Utsikter til redusert etterspørsel etter papiremballasje
 - Norge Skog nedbemanner mot 2027- hovedsakelig på anleggene i Frankrike og Østerrike
 - Usikkerhet rundt fremtidig kraftpris og nettavgifter for industrien
 - Særnorsk formue-skatteordning
 - Mer reguleringer i Europa og Norge enn andre verdensdeler
 - Draghi-rapporten
 - **EUs fornybar direktiv**-Norske Skog står i fare for å miste tilgang på frikvoter
 - **Avskogingsdirektivet**: økte administrasjonskostnader pga nye informasjons- og sertifiseringskrav
 - Rundt 5 prosent av total avvirket volum i Norge vil ikke oppfylle kravet knyttet til avskoging

Eksempler på grønne ambisiøse prosjekter som har strandet

- Ny treforedlingsfabrikk i Follum
 - Avslag fra Miljødirektoratet, ligger fremdeles på behandling i KLD
 - Billerud har trukket seg fra prosjektet- for lang behandlingstid og usikkerhet
 - Prosjektet fikk støtte fra Enova i forkant av avslaget...
- Biodrivstoff:
 - Silva Green Fuel: Statkraft har trukket seg ut etter å ha investert rundt 1 milliard..
 - Biozin: Shell har trakk seg ut grunnet lønnsomhetsvurdering- Equinor involvert i mulighetsstudie

Tabell 2: Industri- og avløpsanlegg regnes som «direkte» tilførsel til Oslofjorden i OF800-modellen. Kun anlegg som rapporterte > 20 tonn TOTN i 2018 er vist.

Anlegg ID	Navn	Sektor	V.nr	Elv eller direkte	>10k p.e.	TOTN (tonn/år)
3101.0055.01	Remmendalen	Renseanlegg	Strømsån	Direkte*	Ja	114
3105.0070.01	Alvim	Renseanlegg	002	Elv	Ja	243
3003.0014.01	Borregaard. cell.	Industri	002	Direkte	-	136
3107.0134.01	Øra	Renseanlegg	002	Direkte*	Ja	477
3103.0153.01	Fuglevik	Renseanlegg	003	Direkte	Ja	181
3112.0009.01	Hestevold	Renseanlegg	003	Direkte	Nei	22
3103.0052.03	Kambo	Renseanlegg	003	Direkte	Ja	84
3214.0019.01	Frogn	Renseanlegg	004	Direkte	Ja	56
3216.0024.01	Søndre Follo	Renseanlegg	004	Direkte	Ja	113
3212.0015.01	Buhrestua	Renseanlegg	005	Direkte	Nei	36
3218.0016.01	Nordre Follo	Renseanlegg	005	Direkte	Ja	56
0301.0979.01	Bekkelaget	Renseanlegg	006	Direkte	Ja	361
3025.0167.01	Chemring Nobel AS	Industri	009	Direkte	-	42
3203.0059.01	VEAS	Renseanlegg	009	Direkte	Ja	936
3203.0177.01	Åros	Renseanlegg	009	Direkte	Ja	23
3312.0091.01	Linnes	Renseanlegg	011	Direkte	Ja	93
3301.0451.01	Bokerøya	Renseanlegg	012	Direkte	Nei	25
3301.0449.01	Mjøndalen	Renseanlegg	012	Elv	Ja	98
3301.0201.01	Muusøya	Renseanlegg	012	Elv	Ja	64
3301.0187.01	Solumstrand	Renseanlegg	012	Direkte	Ja	292
3901.0045.01	Falkensten	Renseanlegg	013	Direkte	Ja	83
3903.0025.01	Holmestrand	Renseanlegg	013	Direkte	Ja	53
3903.0083.01	Lersbryggen	Renseanlegg	013	Direkte	Ja	22
3802.0114.01	Noah Solutions	Industri	013	Direkte	-	45
3905.0110.01	Tønsberg	Renseanlegg	014	Direkte	Ja	247
3907.0206.01	Vårnes	Renseanlegg	014	Direkte	Ja	45
3909.0040.01	Lillevik	Renseanlegg	015	Direkte	Ja	145
3907.0070.01	Sandefjord	Renseanlegg	015	Direkte	Ja	202
4001.0077.01	Heistad	Renseanlegg	016	Direkte	Ja	38
4001.0074.01	Knarrdalstrand	Renseanlegg	016	Direkte	Ja	211
4012.0044.01	Salen	Renseanlegg	016	Direkte	Ja	43
3806.0039.01	Yara Porsgrunn	Industri	016	Direkte	-	657
4014.0125.01	Kragerø	Renseanlegg	017	Direkte	Ja	23

V.nr, vassdragsområde nummer; >10k p.e., om anlegget behandler avløp fra mer enn 10 000 personekvivalenter; *Lagt til i elveinndatafilen i OF800, fordi utløpskoordinatene faller ikke innenfor modellens romlige oppløsning.

Follum vs fjorden 55 000’ N

Søknaden gjelder produksjon av 300 000 tonn bleket papirmasse per år.

Virksomheten vil ha utslipp til Begna, Storelva og til Tyrifjorden med "Naturreservatet Nordre Tyrifjorden og Storelva", og til RAMSAR-område "Nordre Tyrifjorden våtmarkssystem". Det er svært rikt naturmangfold i elva og våtmarksområdene rundt. Undersøkelser viser at økologisk tilstand nedstrøms bedriftens utslippspunkt er moderat.

Årlige utslipp er estimert til 6 000 tonn oksygenforbrukende stoffer (KOF), 270 tonn partikler, 3 tonn fosfor og 54 tonn nitrogen, samt kjemikalier.

Det vil være utslipp av røykgasser til luft fra forbrenningsanlegget, samt lukt og støy.

Søknaden og andre relevante dokumenter ligger nederst på denne siden.

Eventuelle uttalelser skal sendes til Miljødirektoratet via denne siden, ikke til Miljødirektoratets postmottak. Uttalelsene vil ligge på høringssiden og blir synlige for alle interesserte.

Utsikter fremover

- Høy hogst, men tømmerpriser faller kraftig i Q1 2026
 - Sagtømmer: Prisen på gran sank med 7,3 prosent til mens furu falt med 10,9 prosent fra desember 2025 til mars 2026.
 - Massevirke: Granmassevirke sank med hele 16,3 prosent, og furumassevirke falt med 15,2 prosent.
- Situasjonen i Midtøsten
 - Kan gi utslag i generell høy inflasjon, men særlig for diesel og transportkostnader
- Kraftsituasjonen: Usikkerhet rundt fyllingsgrad
 - Kan bli lav dersom det blir en tørr vår og sommer, og lite tilsig
 - Ligger allerede noe under medianen
- Utsikter til økt rente vil særlig gå utover bygge og anleggsbransjen og tilhørende leverandørkjede
 - Trelast- og trevareindustri

Tiltak og virkemidler for å styrke skogindustrien

- Rapporten fra AgriAnalyse anbefaler tiltak innen seks hovedområder: kraft, kapital, klima, kjede, kompetanse og koordinering.
- Følgende punkter er særlig viktige:
 - **Videreføring av CO₂-kompensasjonsordningen** også etter 2030. I denne usikre tiden er det viktige med tydelige signaler om en aktiv industripolitikk for i sikre videre investeringer
 - **Næringsvennlig skattepolitikk.** Heller økt skatt på overskudd, dvs høyere selskapsskatt enn dagens formueskatt for å sikre langsiktig nasjonalt eierskap og fleksibilitet i opp-og nedgangssykluser
 - **Sikre industrikraftregimet** og stimulere til og planlegge for **oppgradering av eksisterende vannkraftverk**
 - Endre **forslaget til ny nettariff** for å sikre industriens konkurransekraft

Tiltak og virkemidler for å styrke skogindustrien- del 2

- Øke andelen som tar yrkesfag på videregående skoler og styrke fagskolene for å **sikre tilgang på fagarbeidere til industrien** også i fremtiden
- **Prioritere tilgjengelig kraft** til virksomheter med lange nasjonale verdikjeder og høy samfunnsøkonomisk nytte.
 - Nettilkoblingsutvalget (2022)
- **Etablere et eget industridirektorat** for å sikre sammenheng mellom miljøreguleringer, finansielle ordninger, industripotensialet og norsk kompetanse og utdanning.
- **Innføre egne øremerkede krisetiltak for trelast- og trevareindustrien**, og resten av verdikjeden for bygg og anlegg for å avhjelpe næringen i krevende tider og sikre at ikke verdifull kompetanse går tapt

Kraft

- **Prioritering av kraften:**
 - bør vurderes om prioritert nettilkobling skal omfatte aktører innenfor verdikjeder som har store nasjonale ringvirkninger i tillegg til forsvar
- **Stabile og forutsigbare rammebetingelser for kraftintensiv industri:**
 - videreføre industrikraftregimet og CO2-kompensasjonsordningen
- **Videre elektrifisering av sokkelen**
 - bør fremover i større grad skje med egenprodusert kraft og havvind på sokkelen
- **Ivareta konkurranseevne til øvrig fastlandsindustri:**
 - utvikle ordninger som gir forutsigbarhet og et prisnivå som ivaretar konkurranseevnen også for den delen av fastlandsindustrien som ikke er omfavnet av industrikraftregimet
- **Økt fornybar kraftproduksjon**
 - Særlig med vekt på økt vannkraftproduksjon gjennom opprusting og utvidelse av eksisterende vannkraftanlegg
- **Redusere saksbehandlingstiden for konsesjonssøknader**
 - Hurtigspor for enkelte prosjekter som er «lite kontroversielle» og har lavt konfliktnivå

Kapital

- **Evaluerer Grønn industrifinansiering** med tanke på treffsikkerhet, bruk og ramme.
- Enova må i større grad støtte **effektivisering innenfor etablert teknologi**.
- **Fjerne formueskatt på arbeidende kapital** og minimum begynne med å tilbakeføre til 2021-nivå, da satsene ble økt og formues-grunnlaget hevet.
- **Videreutvikle Skattefunn** med særlige ordninger for prosjekter med høy teknologisk risiko, utvidet samarbeid mm.
- **Gjennomgå avskrivningsregler** for å sikre at disse best mulig legger til rette for industriell utvikling.

Klima

- **Økt bruk av trevirke i bygg og anlegg:**
 - Tydeligere krav til bygg- og anleggsnæringen om å ta i bruk materiale med lavest mulig klimagassavtrykk, f.eks. i TEK 17
 - Legge til rette for at offentlige bygg og anlegg bygges i tre der det er mulig, blant annet gjennom Statsbygg. Eksempelvis studentboliger, barnehager, idrettsanlegg og militære tilleggsbygg
- **Regjeringens innføring av økt innblanding av biodrivstoff**

må følges opp av en industriell strategi for økt norsk produksjon til et stigende nasjonalt marked.
- **Økt satsing på energieffektivisering, både blant husholdninger og næring**
 - Skatteinsentiver for investeringer i energieffektive løsninger
 - Økt støtte via Enova til energieffektivisering i næringsbygg og industri
- **Klima- og miljøreguleringer må ses i en større sammenheng**
 - der man ser på nettovirkninger for klima og miljø av å etablere ny næringsvirksomhet
 - o Ref. eksemplet med Billerud Viken

Kjede

- Større satsing på mer effektiv infrastruktur for tømmertransport og godstransport for å styrke næringens konkurranseevne
 - Økt kapasitet på gods- og tømmerterminaler
 - Prøveordningen for tømmervogntog med totalvekt opp til 74 tonn bør innføres på permanent basis
 - Sørge for at Bruprogrammet fra NTP 2019-2027 følges opp og holder framdrift
- Økt satsing på innovasjon og produktivkling via virkemiddelapparatet
 - Midler til et eget nasjonalt forsknings- og innovasjonsprogram innen bioøkonomi (inkl. skogbruk), samt etablering av en forskerskole innen bioøkonomi knyttet til NMBU – i tråd med svensk modell
- Hegne om EØS- avtalen og påvirkningsarbeid ovenfor EU
 - Sikre norske bedrifter tilgang til hovedmarkedet i usikre tider

Kompetanse

- Øke andelen som tar yrkesfag på videregående skoler og styrke fagskolene
 - Sikre tilgang på fagarbeidere til industrien også i fremtiden
- Sikre etter -og videreutdanningstilbud og kompetansepåfyll for erfarne ansatte

Koordinering

- Opprette et eget industridirektorat ??
 - Koordinere alt som treffer industrien av økonomiske ordninger o
 - Løfte industrisatsingen til et overordnet strategisk nivå i tråd med:
 - Fortrinn i viktige verdikjeder
 - Omstilling fra oljeavhengighet 2025.
 - Lange verdikjeder med store nasjonale ringvirkninger o
 - Digital omstilling og infrastruktur
 - Bedre koordinering mot Miljødirektoratet og andre direktorater
 - Se behovene i industrien opp mot utdanning av fagarbeidere og akademikere

Krisetiltak for trelast og byggenæringen

- Følge opp tiltakene for å «forenkle og effektivisere plan- og byggesaksprosessene» som ble anbefalt av regjeringens arbeidsgruppe
 - Pålegg fra Stortinget til regjering i april i år
- Gjennomgang og evt. reversering av byggekrav som kan være særlig kostnadsdrivende og unngå nye kostnadsdrivere
 - Bl.a. knyttet til universell utforming, ventilasjon, isolering, og evt energikrav.
- Øke midlene og utlånsrammene til Husbanken for å øke igangsettelse av nye boliger
- Utvide Enovas nye støtteordninger for husholdninger for energieffektivisering og ombygging i husholdninger.
- Midlertidig ROT-fradrag til husholdninger i tråd med den svenske modellen for å avhjelpe verdikjeden for bygg og anlegg til boligbyggingen tar seg opp

